

Warszawa, dnia 31 stycznia 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN6.054.2.2018

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przesłaną przy piśmie z dnia 12 stycznia br. interpelację Panów posłów: Jerzego Gosiewskiego oraz Adama Ołdakowskiego, w sprawie „nieprawidłowości w likwidacji szkód komunikacyjnych OC przez zakłady ubezpieczeń” (interpelacja nr 18371), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Pragnę uprzejmie poinformować, że na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 196), organem właściwym w sprawach nadzoru m.in. nad zakładami ubezpieczeń jest Komisja Nadzoru Finansowego (KNF). Celem nadzoru jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku (art. 2 ustawy).

Mając powyższe na uwadze Ministerstwo Finansów wystąpiło do Komisji Nadzoru Finansowego z prośbą o odniesienie się do kwestii podniesionych w interpelacji.

W odpowiedzi, pismem z dnia 22 stycznia br., Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego poinformował, że stosownie do przyznanych przepisami prawa kompetencji, organ nadzoru w dniu 16 grudnia 2014 r., w ramach 246 posiedzenia uchwałą nr 414/2014 wydał dla rynku ubezpieczeniowego „Wytyczne dotyczące likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych” (dalej jako „Wytyczne”). Termin na wdrożenie standardów wskazanych w Wytycznych przez zakłady ubezpieczeń został wyznaczony na dzień 31 marca 2015 r. Wytyczne jako swego rodzaju kompendium zasad w zakresie likwidacji szkód komunikacyjnych stanowią równocześnie narzędzie nadzoru precyzyjnie opisujące jak powinien wyglądać zgodny z porządkiem prawnym oraz utrwaloną judykaturą sposób likwidacji szkód majątkowych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Z informacji przekazanych przez KNF wynika, że wstępna weryfikacja poziomu zaimplementowania Wytycznych została przeprowadzona przez organ nadzoru na podstawie informacji przekazanych przez zakłady ubezpieczeń do dnia 15 kwietnia 2015 r. Kolejnym

etapem w procesie nadzorczym nad stosowaniem przez zakłady ubezpieczeń Wytycznych było wytypowanie kluczowych, z uwagi na słuszny interes konsumentów, wytycznych oraz weryfikacja na miejscu poprzez kontrolę, realizacji ich postanowień w postępowaniach prowadzonych przez zakłady ubezpieczeń w procesie likwidacji szkód komunikacyjnych. Organ nadzoru przeprowadził kontrole wszystkich zakładów ubezpieczeń oferujących w ramach swojej działalności produkty w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Kontrole te skutkowały, w zidentyfikowanych przypadkach niestosowania Wytycznych, wydaniem zaleceń w celu zapewnienia zgodności działalności ubezpieczycieli z przepisami prawa bądź zapobieżenia naruszeniu interesów uprawnionych z umów ubezpieczenia albo wszczęciem postępowania nałożenie kar pieniężnych na zakłady ubezpieczeń, za nieterminową likwidację szkód komunikacyjnych lub niedopełnienie obowiązków informacyjnych i wymierzeniem tych kar. Szczegółowe informacje dotyczące kar pieniężnych nałożonych przez organ nadzoru na poszczególne zakłady ubezpieczeń, w związku ze stwierdzeniem przypadków opóźnień w przyznaniu i wypłacie odszkodowania w procesie likwidacji szkód z umów obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych bądź w związku ze stwierdzeniem przypadków niedopełnienia obowiązków informacyjnych zostały opublikowane na stronie internetowej KNF pod adresem: https://bip.knf.gov.pl/pliki/kary_KNF_wg_naruszen_16-01-2018_tcm6-31245.pdf - strona 164 publikacji i następane. W przypadku wydania zaleceń pokontrolnych zakłady ubezpieczeń zostały zobligowane, w wyznaczonym terminie, do dostosowania działalności do obowiązujących przepisów prawa bądź do zaniechania naruszenia interesów osób uprawnionych.

KNF poinformował, że monitoruje obecnie proces wykonania zaleceń, żądając w szczególności udokumentowania przez zakłady ubezpieczeń zmiany nieprawidłowego sposobu postępowania czy też wyników kontroli wewnętrznych przeprowadzonych przez ubezpieczycieli po wdrożeniu zaleceń. Ewentualne stwierdzenie przez organ nadzoru w toku analizy wykonania wydanych zakładom ubezpieczeń zaleceń, braku dostosowania działalności do obowiązujących przepisów prawa i zaniechania naruszenia interesów uprawnionych z umów ubezpieczenia będzie skutkowało zastosowaniem wobec ubezpieczycieli odpowiednich środków nadzorczych.

KNF, biorąc pod uwagę możliwość zastosowania wobec ubezpieczyciela sankcji w postaci kary pieniężnej, w każdym przypadku uzależnia wymiar kary od wagi i okoliczności naruszenia prawa, częstotliwości występowania naruszeń, uprzedniego nałożenia kary za to samo naruszenie prawa w przeszłości, stopnia przyczynienia się do powstania naruszenia prawa, działań podjętych dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa czy też wysokości korzyści osiągniętych przez zakład ubezpieczeń, stwierdzonych w toku czynności nadzorczych lub kontrolnych. KNF jako organ władzy publicznej działa bowiem na podstawie i w granicach prawa, co oznacza, że w stosunku do podmiotów nadzorowanych, możliwe jest podejmowanie działań nadzorczych (np. nakładanie kar pieniężnych) wyłącznie wówczas, gdy upoważnia do tego przepis prawa i tylko w okolicznościach wskazanych w takim przepisie. Co więcej, organ nadzoru nie powinien podejmować działań tam, gdzie właściwy jest inny organ administracji albo sąd. Stosunki pomiędzy zakładami ubezpieczeń a uprawnionymi z umów ubezpieczenia mają bowiem charakter cywilnoprawny. Dlatego też rozwiązywanie sporów dotyczących roszczeń zgłaszanych w ramach likwidacji szkód komunikacyjnych i wydawanie rozstrzygnięć,

na mocy których ubezpieczyciel zrealizuje określone świadczenie na rzecz poszkodowanego, stanowi wyłączną kompetencję sądów cywilnych, do których właściwości należy również wykładnia przepisów prawa cywilnego oraz ich stosowanie.

KNF poinformował również, że stopień zaimplementowania Wytycznych przez zakłady ubezpieczeń podlega corocznej weryfikacji organu nadzoru w ramach tzw. oceny BION (oceny nadzorczej ryzyka działalności zakładu ubezpieczeń), która brana jest pod uwagę przy ustalaniu rekomendacji organu nadzoru, co do możliwości wypłaty przez ubezpieczycieli dywidendy. Negatywna ocena sposobu wdrożenia Wytycznych może więc realnie wpływać na możliwość wypłaty dywidendy, dyscyplinując tym samym zakłady ubezpieczeń, w zakresie stosowania się do Wytycznych.

Ponadto, KNF podniósł, że na fakt pozytywnych zmian, jakie przyniosło wprowadzenie Wytycznych, wskazał Rzecznik Finansowy w raporcie pt.: „Wytyczne nadzorcze w sprawie likwidacji szkód komunikacyjnych a praktyki zakładów ubezpieczeń”, opublikowanym w dniu 4 października 2017 r. Wymienione przez Rzecznika korzystne zmiany zostały odnotowane w trakcie zrealizowanych przez organ nadzoru kontroli w zakresie implementacji Wytycznych.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Finansów

Piotr Nowak

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/